

Ing. Matej Vagač, Dobrovičová 10, 81109 Bratislava

Občianska iniciatíva Bratislava otvorene

T.č.: 0905 345 291, email: matej.vagac@gmail.com

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
Odbor environmentálneho posudzovania
Nám. Ľudovíta Štúra 1
812 35 Bratislava

Bratislava 9. 9. 2018

Vec: Stanovisko k správe o hodnotení zámeru EIA „Polyfunkčný komplex CPR, blok CPR-B a polyfunkčný blok CPR-C“

Podľa zákona č. 24/2006 Z. z. v záujme zlepšenia stavu životného prostredia v Bratislave Vám zasielam pripomienky k správe o hodnotení k zámeru: „Polyfunkčný komplex CPR, blok CPR-B a polyfunkčný blok CPR-C“.

Územie navrhovanej činnosti je situované v exponovanej časti Bratislavy, priamo na nábreží dunajskej promenády, do centrálnej mestskej oblasti a zároveň pre Bratislavu do morfológicky a krajinársky veľmi dôležitého „úzkeho“ priestoru na úpätie hradného brala resp. začiatku Malých Karpát. Okrem toho je toto územie výnimočné pre občanov Bratislavy najmä zo spoločenského a historického hľadiska (PKO, športová hala VKP). Z týchto skutočností vyplývajú aj veľmi špecifické nároky na posudzovanie stavebnej činnosti, následkom ktorej sa významným spôsobom mení architektúra, krajina a jej životné prostredie.

Účelom navrhovanej činnosti je vybudovanie stavby samostatne stojaceho komplexu budov CPR, blok CPR-B a polyfunkčný blok CPR-C. Táto činnosť zásadným spôsobom zmení charakter územia, krajinnú architektúru, siluetu a panorámu Bratislavy a súčasne kvôli intenzite a hustote zástavby zásadne zmení kapacitné a komunikačné pomery dopravy na nábreží.

Pripomienky:

Zásadná pripomienka – vplyv zámeru na kvalitu životného prostredia, kvalitu života a bývania občanov mesta (najmä dopravy) ako aj samotných potrieb mesta sa navrhovanou výstavbou výrazne zhorší. Daný projekt je objemovo, hmotovo a kapacitne predimenzovaný pričom jeho realizáciou by prišlo k výraznému znehodnoteniu celého nábrežia čím je celý projekt v rozpore s verejným záujmom. Neprebehla žiadna verejná diskusia k zámeru, žiadne verejné prerokovanie, nebolo možné pripomienkovanie cez odborné poslanecké komisie Mestského zastupiteľstva ako aj Miestneho zastupiteľstva Staré Mesto, čiže sa nemohla vyjadriť odborná ako aj občianska verejnosť k celkovej regulácii územia. Na takýto zásadný zámer počítá stavebný zákon s reguláciou územia - územným plánom zóny. Obstaranie územného plánu zóny Dunajského nábrežia bolo schválené Uznesením 58/2016 Miestnym zastupiteľstvom dňa 26. 4. 2016.

Najväčší dopad na kvalitu životného prostredia bude zvýšenie dopravnej záťaže územia a nedoriešenie alternatívnej dopravy (cyklo a peší pohyb), znečistenie ovzdušia, zvýšenie hlukovej záťaže a redukcia prirodzených priepustných plôch zelene. Nemenej podstatnou zmenou je aj negatívny vplyv na štruktúru krajiny, historickú siluetu a panorámu Bratislavy čo bude mať negatívny prínos z hľadiska estetického a krajinotvorného.

Navrhovaný zámer nerešpektuje vôbec fakt, že dané územie je pre Bratislavu výnimočné tak zo spoločenského, ako aj z historického hľadiska. Zámer sa iba minimálnym a nedostatočným spôsobom snaží rešpektovať takúto skutočnosť – vytvorením „planetária“. Verejnosť vníma vo veľkej miere tento priestor ako verejný, očakáva väčší podiel takýchto funkcií pre občanov (občianska vybavenosť) a zároveň vníma takéto extenzívne zahustenie priestoru ako degradáciu územia, pričom výška zástavby ako aj objem zníži kvalitu bývania vo vilovej štvrti (strata výhľadu na Dunaj a pod.).

Žiadam preto, aby Ministerstvo životného prostredia SR vydalo záverečné stanovisko k navrhovanej činnosti podľa Zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie tak, že neodporúča realizáciu navrhovanej činnosti „Polyfunkčný komplex CPR, blok CRP-B a polyfunkčný blok CPR-C“.

V zmysle vyššie uvedeného žiadam:

1. Doprava.

Najväčším nedostatkom predkladaného zámeru navrhovanej činnosti je **nedostatočné a izolované** posúdenie zástavby v súvislosti s nárastom novej dopravy, jej väčšej intenzity, tak statickej ako aj jej dynamickej časti. V dopravno-kapacitnom posúdení nie je uvedené kedy bolo územie posúdené ako celok (od Molecovej až po Euroveu) - kedy a či vôbec sa vykonal dopravný prieskum (sčítanie vozidiel a smeru ich jazdy) — nie je uvedený žiaden dátum. Územie je už v súčasnosti preplnené (zápchy nie sú výnimočné) s množstvom projektov s vysokým nárokom na statickú a dynamickú dopravu. Nie sú uvedené relevantné a verifikované čísla všetkých projektov, ktoré do posudzovania majú vstúpiť v rámci celého posudzovaného územia (napr. projekty Zuckermantel a Vydrice, nie sú uvedené relevantné zdroje z ktorých boli čísla prebraté. River Park). Predložené dopravno-kapacitné posúdenie zámeru nikde neuvádza, že ho spracoval autorizovaný dopravný inžinier, nie je v ňom vôbec uvedené, kto za neho zodpovedá po odbornej stránke. Nebola splnená požiadavka rozsahu hodnotenia - spracovateľ vo variante 1 a 3 navrhol spoločné vedenie cyklistov a chodcov na nábreží v rozpore s požiadavkami variantov - t.j. súlad s územným plánom hL mesta a metodikou dopravno-kapacitného posudzovania vplyvov investičných projektov (bod 1, strana 1 rozsahu hodnotenia č. 7092/2017-1.7./ak). Ďalej spracovateľ vo variante 2 s dlaždicou "oddeleným" pohybom chodcov a cyklistov nenavrhol cyklotrasu v súlade s STN 73 6110. V žiadnom z variantoch sa spracovateľ nezaoberal možnosťou vedenia cyklistov za pásom existujúcej zelene, v priestore, kde aj v dnešnej dobe cyklisti jazdia - t.j. fyzicky oddelené od pešej promenády a plánovanej výstavby. Zámer by mal byť posúdený dôsledne z hľadiska preferencie električkovej dopravy, vybudovanie bus pruhov (preferencia hromadnej dopravy). **Ministerstvo životného prostredia SR by malo v záujme objektívneho vyhodnotenia zámeru navrhovanej činnosti objednať nezávislé dopravno-kapacitné posúdenie celého územia, aby sa vylúčili všetky možné a náhodné faktory a chyby.**

2. Životné prostredie

Zámer nerešpektuje strategický dokument mesta prijatý a odsúhlasený Mestským zastupiteľstvom dňa 24. 9. 2014 - *Stratégia adaptácie na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy na území hlavného mesta SR Bratislavy*. Vytvára sa v území plocha ktorá výrazne zníži retenčnú schopnosť územia, ktoré bolo doteraz v značnej miere nezastavané. Odvádzanie dažďových vôd do hlavného toku Dunaja je z vyššie uvedeného dôvodu neprípustné a žiadam o zachovanie dažďovej vody v predmetnom území ako aj jej ďalšie využitie. Neprípustné je aj zabratie zelených plôch ako aj výrub zelene. Zámer nerieši, kde budú vytvorené náhradné plochy zelene v celom rozsahu. Žiadam zachovať všetku zeleň v území a realizovať popri pešej promenáde, ako aj popri cyklotrase dodatočnú výsadbu stromoradia, a to z dôvodu zmiernenia dopadov klimatických zmien. Obdobný problém možno očakávať v dôsledku vybudovania podzemných parkovacích garáží. Nemenej závažným problémom je aj ďalšie znečistenie ovzdušia a zvýšenie hlukovej záťaže v dôsledku nárastu individuálnej dopravy, pričom práve hluková záťaž v Bratislave už prekračuje požadované normy.

3. Kultúrna krajina

Predkladaný zámer navrhovanej činnosti spôsobí zásadnú zmenu vizuálu Bratislavy (hlavne zo západnej časti). Je zrejmé, že výstavba na takomto vzácnom a cennom území výrazne ovplyvní siluetu mesta, ovplyvní panorámu hradného brala ako aj samotný vzhľad úpätia Malých Karpát. Negatívom je hlavne to, že týmto spôsobom pokračuje „deštrukcia“ tohto územia začatá pri výstavbe stavby River parku. Túto kultúrnu hodnotu (kultúrna krajina) považujeme za majetok všetkých Bratislavčanov, ktorú nie je možné sprivatizovať. Táto zóna je z hľadiska širších výtvarno-kompozičných vzťahov významnou súčasťou obrazu mesta, jeho siluety a panorámy. Preto je nevyhnutné pri zástavbe zámeru zaviesť takú mierku, aby nedošlo k porušeniu dominantnosti krajinnej štruktúry, zmene vizuálu a panorámy mesta. Zámer navrhovanej činnosti ruší svojou výškou a objemom krajinný obraz, čo je v rozpore s verejným záujmom. Minimálne by mali byť v predloženej zámere doložené panoramatické fotky a vizualizácie z rôznych strán, ale najmä zo strany Dunaja či mosta Lafranconi, kde by bol zámer zakreslený, čím by sa dalo odborne posudzovať jeho vplyv na celkovú krajinu a panorámu Bratislavy.

4. Architektúra

Celkový zámer navrhovanej investičnej činnosti a jeho architektúry pôsobí pre dané územie úplne nevhodne, rušivo a provinčne. Takáto masívna bloková zástavba nie je vôbec vhodná pre dané územie a mesto Bratislavu, ale skôr vyhovuje súkromnému investorovi svojou masívnosťou, výškou a podlažnou plochou. Výškové stavby musia rešpektovať najvýznamnejšie diaľkové pohľady ktoré sú charakteristické pre dané územie. Výška zástavby nielen zatieni pohľad na vilovú štvrť a kopec, ale súčasne zníži kvalitu bývania občanov vo vilovej štvrti (znemožní výhľad na rieku) čím sa zníži aj atraktivita ich nehnuteľností. Tejto architektúre chýba akákoľvek invencia a výnimočnosť, ktorá by toto miesto odlišila od okrajových obytných mestských častí, kancelárskych štvrtí. Okrem toho zámer svojou architektúrou vytvára z územia, ktoré viac ako 50 rokov vnímali občania ako verejný priestor - priestor súkromný, zúži dunajskú promenádu. Vo veľkej miere zmizne spoločensko-kultúrny kontext daného územia, história a génus loci. Žiadam stanoviť ako podmienku, že uličná čiara daného zámeru bude maximálne v línii navrhovaných chodníkov. Takzvané „nafukovanie“ budov a ich objemov spôsobom, že vyššie nadzemné podlažia pretŕčajú nad pôdorys v úrovni kontaktu so zemou je neprípustné, lebo to zasahuje do verejného priestoru, vizuálne zväčšuje objem a pod.

Záver:

Z hore uvedených dôvodov žiadam, aby sa navrhovaná činnosť prehodnotila a dala sa do zhody s potrebami občanov a mesta, prebehla verejná diskusia k zámeru, a aby bolo možné pripomienkovanie cez odborné poslanecké komisie Mestského zastupiteľstva ako aj Miestneho zastupiteľstva Staré Mesto. V neposlednom rade, aby sa najprv naplnilo Uznesenie 58/2016 Miestneho zastupiteľstva zo dňa 26. 4. 2016

Ďalej žiadam, aby sa zámer posudzoval podľa zákona č. 24/2006 Z. z. nielen v aktuálne navrhnutom variante ale vo všetkých variantoch (aj 2), a teda aj v novom - prepracovanom, ktorý zmení objem a výšku, zmenší rozsah presklených častí (predovšetkým tých obrátených ku trati električiek) a pridá verejné plochy, športoviská a kultúrne priestory – teda zvýši občiansku vybavenosť, prepracuje architektúru tak, aby svojou kvalitou zodpovedala výnimočnosti priestoru kde má byť umiestnená.

Žiadam preto, aby Ministerstvo životného prostredia SR vydalo záverečné stanovisko k navrhovanej činnosti podľa Zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie tak, že neodporúča realizáciu navrhovanej činnosti „Polyfunkčný komplex CPR, blok CRP-B a polyfunkčný blok CPR-C“.

S pozdravom

Ing. Matej Vagač